

har rettet en Uretfærdighed, og at den har fremskaffet noget, der var bedre end tidligere, for disse Industrier, saa dem kan man slet ikke nævne med.

I øvrigt indskrænkede den højtærede Minister sig til at gentage, at den gældende Toldreform havde ikke gjort store Ulykker, i alt Fald ikke endnu. Og da han nævnedes det, havde han en Forbundsfølge, som han tillagde en ganske overordentlig Værdi, nemlig Industriforeningens Industrieretning; i den, sagde den højtærede Minister, har man en upartisk Bedømmelse, og til en vis Grad kan jeg give den højtærede Minister Ret deri; Beretningen skrives nemlig af en Redaktør, som aabent er erkendt for at være Socialdemokrat og Frihandelsmand. Man er ikke bange for i de Kredse at sætte Ræven til at vogte Gæs, saa der er stor Sandsynlighed for, at det er en upartisk Besked, Ministeren faar fra den Kant. Jeg har adskillige Grunde til at ville ind paa den Beretning i den Maade, hvorpaa den højtærede Minister benyttede den, og de Grunde ville fremgaa lidt efter lidt. For det første siger Beretningen ikke alene det, jeg kommer til om lidt, og som den højtærede Minister stærkt benyttede; den siger for det første, at der er ødelæggende Virkninger af Toldloven, og nævner et Par Eksempler derpaa, men den siger ogsaa det modsatte, at i et Par Tilfælde, hvor Toldloven indfører en Forhøjelse af Beskyttelsen, har den skabt nye Industrier, og erkender altsaa Toldlovens Evne i saa Henseende, dens industrielle og nationaløkonomiske Evne. Men midt imellem disse to Ting er det, den siger det, som den højtærede Minister benyttede saa stærkt, og som jeg skal vente et Øjeblik med at citere og komme ind paa. Jeg vil vente dermed, indtil jeg har gjort opmærksom paa en Ting, som jeg gerne vil gøre opmærksom paa.

Der er ikke Tvivl om, at der er flere Ødelæggelser end dem, der ere nævnte i Beretningen, og jeg kunde selv nævne nogle. Jeg skal nu ikke komme ind paa Enkeltheder der og heller ikke være saa humoristisk, som jeg kunde være, at nævne den danske Statskasse som en af de Industrier, der er ødelagt derved. Men for blot at nævne et Par Stykker skal jeg tage Fiskefabrikationen, der er næsten tilintetgjort, og en Virksomhed som Aarhus Oliefabrik, der var naaet til at blive den største i Europa, men som gennem Toldloven er bleven tvungen til at flytte en stor Del af sin Virksomhed ned til Tyskland. Der vilde blive mange af den Slags Enkeltheder at

nævne, hvis man vilde. Men hvorfor har man ikke konstateret flere, hvorfor siges det med en vis Ret, at det ikke er konstateret, at flere ere ødelagte. Ja, Aarsagen dertil er meget simpel. Det er Tidens Kortbed og de industridrivendes Sejghed, en Egenskab, som kan være dem medfødt, og som Nøden kan tvinge dem til at vise. Det er faa Mennesker, der staa saa overlegent, at de, naar en ugunstig Toldlov gør deres Eksistens tvivlsom eller umulig, kunne sige: Naa, saa tager jeg min Kapital ud af det Foretagende, kasserer det og begynder paa noget andet. Det kunne overordentlig faa Mennesker gøre; de allerfleste hænge ved det, de have, af Mangel paa en saadan selvstændig Evne til at gøre en brat Vending. Det gaar i Industrien ganske som i Landbruget, som det f. Eks. gik i de Aar i Firsene, da Priserne faldt. Da blev det ogsaa ufordelagtigt at være Landmand, men hvor mange Landmænd kunde da handle saadan, at de sagde: Nu kaster jeg Landvæsenet over Bord, trækker min Kapital ud af det og gaar hen til noget andet. Nej, de vare nødsagede til at bære sig ad paa en ganske anden Maade, til at blive hængende ved Gaarden; de kunde ikke gaa fra den, men maatte søge at klare sig, som de bedst kunde, ved at nedsætte deres Fordringer til Livet, ved at gøre Gæld og blive ved i det Haab, at der skulde ske noget, indtil Gælden voksede dem over Hovedet, og de maatte gaa fra Gaarden. Og saa kom Ulykkerne efter lang Tids Forløb lidt efter lidt. Det var en kronisk og snigende Sygdom, der havde angrebet Landbruget, og det er en kronisk og snigende Sygdom, som Toldloven har paaført Industrien.

Der er særlig Grund til at fremhæve dette, naar man tænker paa, hvordan saadan en Beretning som Industriforeningens Industrieretning bliver til. Den bliver til paa en noget anden Maade end f. Eks. Handelsberetningen. Handelsberetningen skrives af de forskellige faglige Handelsgrupper selv, altsaa af Folk, som leve midt i det, som selv føle, hvad der sker, og som ere personligt interesserede i og kende de Forhold, de skrive om. Industriforeningens Industrieretning skrives, ligesom man vilde gøre det i Statistisk Bureau, af en Statistiker eller en Nationaløkonom, som affatter og udsender Skemaer til Besvarelse, og paa disse Skemaer kan man saa skrive, hvor mange Arbejdere man har, hvor meget man har solgt, hvor meget man er gaaet frem eller tilbage og alle saadanne Oplysninger. Nu er det jo et Spørgsmaal, hvordan man faar Svar paa dette. Det kan være, det er